

“Vai trò của hiệu trưởng trong xây dựng văn hóa nhà trường THCS Vạn Phúc – Thanh Trì- Hà Nội”

Vạn Phúc là một xã vốn có truyền thống cách mạng từ lâu đời. Nơi đây cũng là mảnh đất giàu truyền thống hiếu học, thông minh, sáng tạo... Tháng 8/1962 Ủy ban nhân dân huyện Thanh Trì ra quyết định thành lập trường cấp 2 Vạn Phúc. Trường có tổng diện tích 4.700 m², những năm học gần đây, nhà trường được đầu tư nâng cấp cải tạo dãy nhà 1 tầng thành 4 tầng nên có 22 phòng học, 7 phòng chức năng, phòng truyền thống, khu thể chất, kang trang; trang thiết bị được đầu tư đầy đủ và hiện đại phục vụ điều kiện tối thiểu cho hoạt động dạy và học của nhà trường. Trong nhiều năm qua, với vị trí là người đứng đầu đơn vị, tôi luôn ý thức đầu tư cơ sở vật chất phù hợp với mô hình văn hoá tổ chức Nhà trường. Nhà trường luôn chú ý treo những biểu bảng, logo, khẩu hiệu, biểu tượng theo sự chỉ đạo của các cấp như trong lớp học treo ảnh Bác Hồ, 5 điều Bác Hồ dạy, nội quy lớp hay quy tắc ứng xử nơi công cộng ở vị trí mọi người cùng quan sát và thực hiện. Bề mặt của nhà trường từ cổng vào đến sân trường được Ban giám hiệu và giáo viên Mỹ thuật bố trí trang trí các khẩu hiệu, bảng biểu theo sự chỉ đạo của ngành và treo cờ, treo khẩu hiệu các ngày lễ lớn đảm bảo tính thẩm mỹ cao. Nhà trường luôn phấn đấu là nhà trường không có rác nên bố trí các thùng đựng rác phù hợp với vị trí của sân trường, học sinh được học nội quy đầu năm và thường xuyên được giáo dục về bảo vệ môi trường và ăn sâu vào tiềm thức cứ nhìn thấy rác thì bất cứ một giáo viên hay học sinh nhặt luôn vứt vào thùng rác Cứ trước năm học mới, nhà trường chủ động cho sửa chữa và bảo dưỡng cơ sở vật chất, mua bổ sung đồ dùng dạy học. Bởi chính yếu tố vật chất cũng góp phần tạo nên ý thức con người, như không gian, trang thiết bị làm việc, trang phục... sẽ giúp giáo viên, nhân viên dễ cảm nhận vì tính hữu hình của nó, khiến họ tin tưởng và gắn bó hơn với nhà trường. Về đồng phục để không phân biệt giàu nghèo, tạo ra sự bình đẳng thân thiện, Ban phụ huynh nhà trường đã chọn màu đồng phục cho học sinh toàn trường gồm có đồng phục mùa hè, đồng phục thể thao, đồng phục mùa đông. Ngày nào học sinh cũng mặc đồng phục đến trường có logo của nhà trường thể hiện đặc trưng của nhà trường. Môi trường xung quanh được nhà trường xây dựng thành nội quy là ý thức của giáo viên và học sinh khi bỏ rác đúng nơi quy định, không bẻ cây,

khắc nhỏ, vẽ bậy lên tường, bàn học; không hút thuốc lá trong trường học, không nói tục, chửi thề...

Nhà trường đã xây dựng quy chế văn hóa từ nhiều thế hệ để thống nhất và hướng dẫn hành vi ứng xử của mọi thành viên trong nhà trường theo các giá trị và chuẩn mực đã xác định như văn hóa vào nhà trường phải dắt xe, để xe theo quy định, trang phục khi đến trường của giáo viên và học sinh. Nhà trường xây dựng nội quy, quy chế, quy tắc ứng xử phù hợp với đặc trưng của địa phương và treo ở vị trí trong nhà trường mà các thành viên trong trường dễ quan sát và thực hiện văn hóa nhà trường hiệu quả. BGH chỉ đạo nhà trường thực hiện các kế hoạch chương trình theo hướng dẫn của nhiệm vụ năm học các ngày kỉ niệm, ngày lễ lớn trong năm, sinh hoạt chủ đề... Nhà trường đã tổ chức thành công và ý nghĩa trang trọng lễ kỷ niệm 55 năm thành lập trường (1962-2017), thu hút được sự ủng hộ cả tinh thần và vật chất từ các thế hệ học sinh đồng thời khơi dậy được lòng tự hào về các truyền thống của nhà trường. 55 năm trôi qua với bao đổi thay của đời sống xã hội, với bao khó khăn thử thách, trường THCS Vạn Phúc ngày càng phát triển với những bước tiến vững chắc, ổn định. Nhà trường có 15 tiến sĩ, khoảng 100 thạc sĩ, các học sinh tốt nghiệp đại học nhiều không kể hết. Lớp lớp học sinh nhà trường đã trưởng thành ở những lĩnh vực khác nhau nhưng dù đi đâu, về đâu hay bất cứ ở cương vị nào vẫn luôn hướng về và tự hào mái trường THCS Vạn Phúc thân yêu. Tăng cường các hoạt động Đoàn – Đội – Câu lạc bộ năng khiếu, CLB Văn, Thể, Mỹ theo sở thích. Tăng cường các hoạt động giao lưu bằng nhiều hình thức như: Thi đấu thể thao, biểu diễn văn nghệ, thi vẽ tranh, thi hùng biện, thi học sinh thanh lịch... với các trường bạn, các trường trong khu vực và quốc tế. Tăng cường hoạt động của đội ngũ giáo viên chủ nhiệm, giáo viên bộ môn, các tổ chức xã hội, giao lưu các hoạt động văn hoá, văn nghệ, thể dục thể thao. Liên kết với Trung tâm tư vấn để kịp thời tư vấn về tâm lý, tình cảm cho giáo viên, học sinh, phụ huynh học sinh.

Nhà trường kết hợp giáo dục kiến thức chuẩn với coi trọng giáo dục đạo đức, rèn luyện kỹ năng thực hành, kỹ năng sống, tổ chức các hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, ngoại khóa và bồi dưỡng học sinh có năng khiếu. Phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo của học sinh đã khơi dậy và hun đúc cho mỗi ý tưởng sáng tạo, mỗi khả năng tiềm ẩn của các em, tăng cường khả năng thuyết

trình, làm việc độc lập, làm việc theo nhóm để mỗi học sinh được thành công trong học tập và cuộc sống. Giao lưu và hội nhập quốc tế qua việc chú trọng dạy môn ngoại ngữ với bốn kỹ năng cơ bản giúp học sinh giao lưu và hội nhập tốt với bạn bè quốc tế, tổ chức liên kết với một số trường trung tâm nước ngoài giúp học sinh làm quen với môi trường giáo dục quốc tế. Quan tâm đến vấn đề tâm lý học đường thông qua việc phối hợp với các trung tâm tư vấn tâm lý giáo dục giúp các em học sinh có tâm thế học tập thân thiện, tự tin, thoải mái và hiệu quả. Nhiều năm học qua, để thu được nhiều thành công trong công tác giảng dạy, nhà trường đã thực hiện phương pháp giáo dục và dạy học tiên tiến với sự hỗ trợ tối ưu của trang thiết bị hiện đại. Tích cực đổi mới phương pháp giảng dạy và đào tạo phù hợp với mô hình đào tạo chất lượng cao; Bố trí sắp xếp thời khóa biểu hợp lý đảm bảo thời lượng cho các buổi học, tiết học tự chọn, nâng cao, ngoại khóa chuyên đề. BGH tổ chức học học thêm dạy thêm trong nhà trường với chương trình cơ bản, tăng cường nâng cao, với sự quản lý kỉ luật nghiêm túc, nề nếp, quy củ. Tổ chức học theo phòng học bộ môn, học trên mạng; mở rộng các hình thức dạy và học đối với các trường trong và ngoài nước. Chỉ đạo khai thác, sử dụng có hiệu quả trang thiết bị phòng thí nghiệm, thực hành. Liên kết với các trường ĐHSP Ngoại ngữ, ĐHSP Hà Nội, Trung tâm ngoại ngữ Apollo, Hội đồng Anh... để mời giáo viên tham gia giảng dạy các chuyên đề, các Câu lạc bộ. Tổ chức Câu lạc bộ năng khiếu cho học sinh (Văn hóa, nghệ thuật, thể thao...) Tổ chức các buổi hội thảo, các cuộc thi olympic... phục vụ cho công tác dạy và học

Đội ngũ giáo viên nhà trường có 100% giáo viên đạt trình độ chuẩn và 83% trên chuẩn trong đó có 2 đồng chí có trình độ Thạc sĩ, 35 giáo viên có trình độ đại học, 7 giáo viên có trình độ cao đẳng. Họ được công nhận là những giáo viên giỏi các cấp, chiến sĩ thi đua có năng lực chuyên môn vững vàng, có kinh nghiệm ôn thi học sinh vào THPT; phẩm chất đạo đức tốt, tâm huyết với nghề, có phong cách ứng xử thân thiện với học sinh và phụ huynh học sinh. Nhà trường luôn thực hiện nghiêm túc các quy tắc ứng xử của CB-GV-NV theo quy định của ngành. Tập thể giáo viên nhà trường luôn đoàn kết yêu thương nhau, hàng ngày họ đến trường chia sẻ với nhau những niềm vui nỗi buồn. Mỗi dịp thi giáo viên giỏi cấp huyện hay thực hiện chuyên đề các cấp thì những giáo viên đều chia sẻ với nhau những kinh nghiệm chuyên môn để xây dựng được những giờ dạy có kết

quả cao nhất. Vì vậy, mỗi năm học trôi qua nhà trường ngày càng có nhiều giáo viên đạt giải cao các cấp, nhà trường được đánh giá là một đơn vị nhà trường có thành tích xuất sắc trong công tác thi giáo viên giỏi. Trong tập thể của đơn vị mình, học viên luôn tạo cho nhà trường có bầu không khí thoải mái, dễ chịu khiến mọi thành viên trong trường đều cảm thấy đến trường là một niềm vinh dự, luôn sống cởi mở, đoàn kết, thân thiện, dân chủ, tin cậy, thân thiện lẫn nhau để đem ánh sáng và niềm tin cho trường. Tuy nhiên một số đồng chí trẻ mới vào nghề nên thích nghi với đổi mới và quy tắc cơ quan còn chậm, trong triển khai chuyên đề huyện hay thi giáo viên giỏi cũng gặp phải những tranh cãi về thực hiện ý tưởng chuyên môn, nhiều giáo viên cũng có những ý kiến tranh cãi không được thực hiện gây ra tranh cãi hoặc tự ái hoặc không hợp tác nhưng với tinh thần vì tập thể và chỉ đạo sát sao của Ban giám hiệu thì tất cả cán bộ, giáo viên, nhân viên trong trường tạo thành một khối đoàn kết, luôn kề vai sát cánh bên nhau hoàn thành nhiệm vụ được giao. Mỗi vị trí của mỗi người trong trường đều có chức năng và nhiệm vụ riêng do người hiệu trưởng phân công phù hợp với năng lực của mình. Bản thân những người được hiệu trưởng phân công họ đều ý thức rõ công việc mình phải làm, hiểu rõ trách nhiệm, luôn ý thức chia sẻ trách nhiệm, tích cực tham gia vào các quyết định dạy và học của nhà trường. Tất cả mọi công việc luôn được phản ánh hai chiều tạo môi trường thuận trong nhà trường. Họ luôn trao niềm tin cho nhau, luôn tạo động lực cho nhau, luôn có phong cách làm việc *“Trên dưới một lòng nhất trí cao”*. Niềm tin đó là động lực cuốn hút các học sinh mỗi năm vào trường học càng đông vì học sinh được có một môi trường văn hóa, có một tổ chức văn hóa tích cực, ở nhà trường học viên đang công tác mọi người được chia sẻ niềm tin của tập thể cán bộ giáo viên nhà trường, cũng như sự tin tưởng của học sinh đối với giáo viên, của giáo viên với đồng nghiệp, phụ huynh và lãnh đạo nhà trường vì vậy từ nhiều năm nay, nhà trường vẫn giữ nét đẹp văn hóa tin cậy. Sau mỗi sự thành công của cá nhân giáo viên hoặc tổ nhóm chuyên môn đều được ghi nhận thành tích và có động viên kịp thời về cả vật chất và tinh thần để trở thành một sự cổ vũ tinh thần cho sự nỗ lực vươn lên của họ. Nhà trường đã xây dựng quy chế thi đua chi tiêu nội bộ, quy chế thi đua khen thưởng có những chế tài hay những điểm thưởng cho những cá nhân có thành tích xuất sắc. Không những vậy, nhà trường luôn tạo điều kiện cho đội ngũ cán bộ, giáo viên của nhà trường trong việc học tập, nghiên cứu, tham

gia đầy đủ các lớp tập huấn và có cơ chế khuyến khích phù hợp trong việc thực hiện văn hóa nhà trường. Nhờ có thay đổi hình thức dạy học phù hợp mà nhà trường trong những năm gần đây chất lượng đã lên cao, chất lượng học sinh thi vào THPT năm sau cao hơn năm trước, nói chung mọi mặt của nhà trường đều thành công như giảm tỷ lệ học sinh yếu kém, tỷ lệ học sinh giỏi tăng cao, tỷ lệ giáo viên thi giáo viên giỏi ngày càng chất lượng và hiệu quả. Năm học 201-2018, nhà trường đứng thứ 6/ 17 trường THCS của huyện Thanh Trì. Một số giáo viên chưa tìm tòi được phương pháp giảng dạy tốt; chưa biết phối kết hợp giữa các phương pháp giảng dạy để phát huy ưu điểm của từng phương pháp trong quá trình giảng dạy. Nhà trường xây dựng quy chế văn hóa dựa trên triết lý riêng của mình để khẳng định được phong cách, xác định hệ thống giá trị, chuẩn mực đạo đức của Nhà trường. Theo đó, thống nhất và hướng dẫn hành vi ứng xử của mọi thành viên trong Nhà trường theo các giá trị và chuẩn mực đã xác định. Nhà trường có hệ giá trị làm chuẩn mực để mọi thành viên đồng thuận, lấy đó làm mục tiêu phấn đấu, thước đo thành quả của nhà giáo, của lớp, của trường, đặc biệt về mặt đạo đức xã hội, giá trị nhân cách - điều mà chúng ta gọi là dạy người bên cạnh dạy chữ, dạy hướng nghiệp, dạy nghề. Nhà trường quyết tâm xây dựng nhà trường thành một đơn vị giáo dục chất lượng duy trì truyền thống đứng tốp đầu của huyện Thanh Trì, phấn đấu mỗi năm học sẽ có kết quả giáo dục toàn diện năm sau cao hơn năm trước. Giúp học sinh phát triển toàn diện về đạo đức và trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản, phát triển năng lực cá nhân, tính năng động, sáng tạo, ý chí vươn lên và khả năng thích ứng cao. Trang bị kiến thức cơ bản theo tiêu chuẩn kiến thức của Bộ GD-ĐT, đảm bảo đạt điểm cao trong các kì thi học sinh giỏi, thi vào lớp 10 THPT của huyện Thanh Trì và Thành phố Hà Nội.

Môi trường giáo dục nhà trường được xây dựng trong lành, văn hóa. Văn hóa thể hiện ở giáo viên, học sinh qua hành động, cử chỉ, ngôn ngữ giao tiếp hàng ngày. Những việc làm tưởng chừng rất nhỏ đó chính là nền tảng hình thành chuẩn mực đạo đức ban đầu của mỗi một con người mà nhà trường nhiều năm đã xây dựng và thực hiện. Nhà trường rất chú trọng đến văn hóa giao tiếp, văn hóa ứng xử của giáo viên và học sinh, học sinh với học sinh, giáo viên với đồng nghiệp và phụ huynh. Giáo viên nhà trường luôn phấn đấu là những nhà giáo mẫu mực là tấm gương tốt cho học sinh noi theo. Truyền thống của nhà trường xây dựng mối quan hệ tốt giữa

thầy và trò một cách đúng mực, nghiêm túc, thân mật, giản dị và chân thành. CB-GV-NV nhà trường luôn xác định đúng vai trò, nghĩa vụ và trách nhiệm đối với việc dạy chữ và dạy người, có ý thức trau dồi chuyên môn, làm cho học sinh, sinh viên thấy được cái hay, cái đẹp trong kiến thức được lĩnh hội, truyền cho các em niềm say mê về nghề nghiệp, phát huy tính tích cực, tự giác làm cho các em trân trọng, yêu quý nghề của mình lựa chọn. Nhà trường đã phát động những phong trào thi đua, văn hóa văn nghệ, hoạt động ngoại khóa, mục đích muốn nhà trường trở thành ngôi trường thân thiện, mỗi học sinh trở thành người học tích cực, chủ động, sáng tạo. Nhà trường luôn xác định chia sẻ nhận thức, hành động, thói quen, quyết định của giáo viên trong nhà trường, những điều có tác động tích cực đến thành tích học tập của học sinh để duy trì được truyền thống văn hóa hiệu quả từ các thế hệ trước nhà trường đã xây dựng.

Một môi trường văn hóa nhà trường được tạo dựng từ sự kết hợp giữa gia đình, nhà trường và xã hội sẽ có sức đề kháng với những mầm bệnh, loại trừ được những biểu hiện văn hóa không lành mạnh nảy sinh từ bên trong, góp phần xây dựng môi trường văn hóa học đường ngày càng hoàn thiện, trong sáng. Đây là vấn đề mà lãnh đạo nhà trường luôn trăn trở bởi hơn lúc nào hết nhà trường luôn ý thức rằng muốn xây dựng văn hóa nhà trường phải nhận được sự quan tâm của mỗi gia đình, nhà trường và của toàn xã hội.

Hiện nay, phần lớn thế hệ trẻ trong nhà trường có kiến thức rất rộng, nhanh nhạy trong nắm bắt thông tin có sức khỏe tốt, tinh thần cầu thị trong học tập, khả năng ứng dụng những kiến thức học vào thực tiễn cao, quý trọng thầy cô, đoàn kết với bạn bè sống có kỷ cương, không ngừng phấn đấu vươn lên trong học tập và trong cuộc sống. Bên cạnh đó, tác động của kinh tế thị trường đã ảnh hưởng không nhỏ đến học sinh nhà trường dẫn thực trạng học sinh vô lễ, lười học, bỏ học.

Với cương vị là người đứng đầu nhà trường, đã lãnh đạo nhà trường được 5 năm, học viên xin liên hệ trong công tác xây dựng văn hóa nhà trường mình. Bản thân học viên luôn ý thức phải lập kế hoạch kết nối giữa học sinh mới và giáo viên. Mỗi năm trường đều đón những học sinh mới và cả những giáo viên mới. Hàng năm, học viên lập kế hoạch một cách cụ thể để giúp những người mới hòa nhập vào văn hóa của trường. Tại trường đều có chương trình học chuyển tiếp vào cuối năm (ví dụ học sinh tiểu học lên lớp 6 sẽ có 1 tuần học tại trường THCS để làm quen

nội quy và môn học) trong đó có nội dung về chương trình của các môn học và cả việc giới thiệu về văn hoá của trường trước ngày khai trường. Mỗi học sinh đều phải tham dự các lớp học như vậy để gặp giáo viên và các bạn mới của mình và tham gia vào các trải nghiệm học tập. Tương tự như vậy, tôi còn chỉ đạo cho học sinh tham gia một chương trình dài hơn để hoàn thành một dự án học tập để sẵn sàng cho các dự án đầu tiên khi học sinh bắt đầu năm học. Những kinh nghiệm sâu sắc này cho phép giáo viên và học sinh mới cảm thấy một cảm giác thuộc về một cộng đồng vào ngày đầu tiên của năm học.

Tôi luôn nhấn mạnh vào tầm nhìn và sứ mệnh của nhà trường. Các mục tiêu, tầm nhìn, sứ mệnh của trường học thường được đặt ở đâu? Rất có thể là chúng bị ẩn trong một trang web hoặc một phòng họp nào đó. Nhà trường đã đặt các mục tiêu toàn trường ở một nơi dễ nhìn để toàn bộ cộng đồng trường học cảm thấy được chia sẻ ý thức về mục đích chung. Với cương vị hiệu trưởng, tôi luôn nhắc lại tuyên bố về tầm nhìn sứ mệnh của nhà trường trong các buổi sinh hoạt toàn trường và đưa ra các ví dụ về những học sinh hoặc lớp học đang đại diện cho các giá trị đó.

Làm thế nào để các hiệu trưởng có thể điều hành một trường học theo hướng tích cực khi có sự phản đối của một số giáo viên? Đây là một câu hỏi cũng là một sự thách thức với vai trò quản lý giáo dục. Đứng trước tình huống vậy, tôi luôn duy trì sự trung thành mang tính tích cực và cố gắng xây dựng lòng tin. Ví dụ trước khi đưa ra bất kỳ sáng kiến nào cho giáo viên, học viên luôn luôn hỏi những người phản đối đưa ra lời phê bình và quan điểm cá nhân của họ. Cử chỉ này chuyển những người không quan trọng nhất thành những người ủng hộ mình. Một cách khác để làm điều này là tạo một cuộc khảo sát yêu cầu các giáo viên đánh giá mức cam kết của họ để hoàn thành mỗi sáng kiến của trường. Mời họ tham gia vào quá trình hỗ trợ để đạt được từng mục tiêu của các sáng kiến.

Nhà trường thường xuyên tổ chức buổi sinh hoạt chung để tôn vinh những thành tựu và nhấn mạnh đến kỳ vọng về hành vi trên quy mô toàn trường. Những buổi lễ này thường bao gồm một bài hát của trường, thông báo của học sinh về các sự kiện sắp tới, và đôi khi giới thiệu ngắn về công việc của học sinh. Ngoài xây dựng tinh thần học tập và đoàn kết, một thói quen hàng ngày như thế này giúp hiệu trưởng tập trung vào bức tranh toàn cảnh với tư cách là một nhà lãnh đạo. Bằng cách tập trung

vào văn hoá trường học tích cực, học viên có thể quản lí và điều hành nhà trường thành công.

Đề xuất các biện pháp để phát huy những điểm mạnh và khắc phục những điểm chưa làm được của trường THCS Vạn Phúc- Thanh Trì- Hà Nội.

Để xây dựng văn hóa nhà trường được hiệu quả và đi vào quỹ đạo cũng như phát huy được những truyền thống tốt đẹp của nhà trường, phải làm nhiều việc, bằng nhiều cách. Phải bắt đầu từ các cấp quản lý ngành, lãnh đạo các trường có chủ trương, kế hoạch triển khai, kiểm tra, nhắc nhở, đánh giá; đó là điều kiện tiên quyết. Tiếp đến, đội ngũ nhà giáo phải chú ý giáo dục văn hóa, đây là nhân tố rất quan trọng. Và tất nhiên, toàn trường, đến từng người học, phụ huynh ai cũng phải chú trọng đến hình thành và phát triển nhân cách văn hóa. Để xây dựng văn hóa nhà trường đồng thời phát huy những điểm mạnh và khắc phục những điểm yếu của đơn vị học viên đang công tác học viên xin đề xuất các giải pháp cụ thể sau:

- Đối với nhà trường:

+ Hàng năm luôn tuyên truyền, nâng cao nhận thức Cán bộ, công nhân viên, đội ngũ giáo viên và toàn thể học sinh về công tác xây dựng văn hóa nhà trường;

+ Nhà trường tiếp tục xây dựng và bổ sung quy chế văn hóa dựa trên triết lý riêng của trường mình để khẳng định được phong cách, xác định hệ thống giá trị, chuẩn mực đạo đức của Nhà trường phù hợp với thực tế nhà trường. Theo đó, thống nhất và hướng dẫn hành vi ứng xử của mọi thành viên trong Nhà trường theo các giá trị và chuẩn mực đã xác định;

+ Lãnh đạo nhà trường tiếp tục quan tâm đến đầu tư xây dựng cơ sở vật chất, trang thiết bị phục vụ cho nhu cầu hưởng thụ văn hóa của học sinh một cách thiết thực như thư viện, phòng học, phòng tự học, sân bãi thể thao. Không thể yêu cầu hay phát động mọi người xây dựng môi trường văn hóa, sống có văn hóa mọi lúc mọi nơi trong khi các cơ sở vật chất cần thiết để hỗ trợ thực hiện điều đó lại thiếu hoặc không có.

+ Tạo điều kiện cho đội ngũ cán bộ, giáo viên Nhà trường trong việc học tập, tập huấn, nghiên cứu và có cơ chế khuyến khích phù hợp trong việc thực hiện văn hóa nhà trường;

+ Đưa các quy định về văn hóa nhà trường vào làm một trong số các tiêu chí đánh giá kết quả rèn luyện cũng như xét kết quả thi đua của từng cá nhân. Các tiêu

chí văn hóa nhà trường phải rõ ràng, có tính khả thi cao, đặc biệt có cam kết của các phòng ban, đơn vị trực thuộc, cá nhân... và có kiểm tra, đánh giá thường xuyên, có khen thưởng kịp thời.

+Ngoài ra, các trường cần gắn việc giáo dục đạo đức văn hóa với đạo đức lối sống, lồng ghép chương trình giảng dạy với các hoạt động dã ngoại cho học sinh như: thăm các di tích lịch sử, học tập truyền thống cách mạng lịch sử hào hùng của dân tộc..., qua đó khơi dậy lòng tự hào dân tộc, giúp các em có động cơ học tập tốt.

- **Đối với cá nhân**

Cần xây dựng mô hình nhân cách văn hóa con người Việt nam theo hướng phát triển cân đối, hài hòa giữa tâm lực, trí lực và thể lực. Trong đó, lấy tâm lực làm nền tảng cho phát triển nhân cách. Khi thiếu kiến thức, kỹ năng do nhu cầu công việc người ra có thể học thêm và trau dồi để có được, nhưng khi thiếu đạo đức và lương tâm tối tăm thì sẽ rất khó để cải thiện được nhân cách. Do vậy, cần phải chú trọng đến giáo dục chữ “*tâm*” - lấy nó là cốt cách để làm người. Người có lương tâm trong sáng sẽ biết cảm nhận và có quan niệm đúng về cái đẹp, và người biết rung cảm trước cái đẹp thì rất khó làm điều xấu. Văn hóa người Việt nam chúng ta có lối sống trọng tình, coi trọng lễ nghĩa, tôn sư trọng đạo. Như vậy, phát huy được mô hình nhân cách này cũng là phát huy lợi thế về bản sắc văn hóa người Việt. Mô hình nhân cách ấy phải được giáo dục cho mọi thành viên trong nhà trường mà trước hết phải chính là các thầy cô giáo. Hơn ai hết, người thầy sẽ là nhân tố ảnh hưởng trực tiếp nhân cách học trò. Tình yêu thương, sự tận tâm dạy bảo của người thầy sẽ là những bài học về đạo đức thiết thực nhất, là cách cảm hóa hữu hiệu nhất học trò của mình. Việc làm này là động lực thúc đẩy sự phát triển của nhà trường, làm cho học sinh, sinh viên nhận thức được giảng đường, nơi mình học tập trở thành nơi phấn đấu, rèn luyện; nơi phụ huynh luôn yên tâm về một môi trường đào tạo vừa hồng vừa chuyên.

Có thể nói, văn hóa là mặt tinh thần của xã hội. Một xã hội nói chung và một tổ chức nói riêng không thể gọi là phát triển toàn diện nếu thiếu đi mặt tinh thần đó. Mong rằng với những vấn đề đã được trình bày trong bài viết của tôi với sự nỗ lực của tập thể nhà trường và sự gương mẫu của mỗi cán bộ, giáo viên, nhân viên và sự ủng hộ cũng như đồng lòng của toàn thể phụ huynh và học sinh, nhà trường sẽ thiết lập được những chuẩn mực cụ thể và đúng đắn cho việc xây dựng và phát triển một

môi trường văn hóa tiên tiến, lành mạnh góp phần vào sự ổn định và phát triển không ngừng của giáo dục nhà trường.

Người viết: Trần Mai Hương